

BIBLIOTEKA

Zaki. Nar. im. Ossolińskich

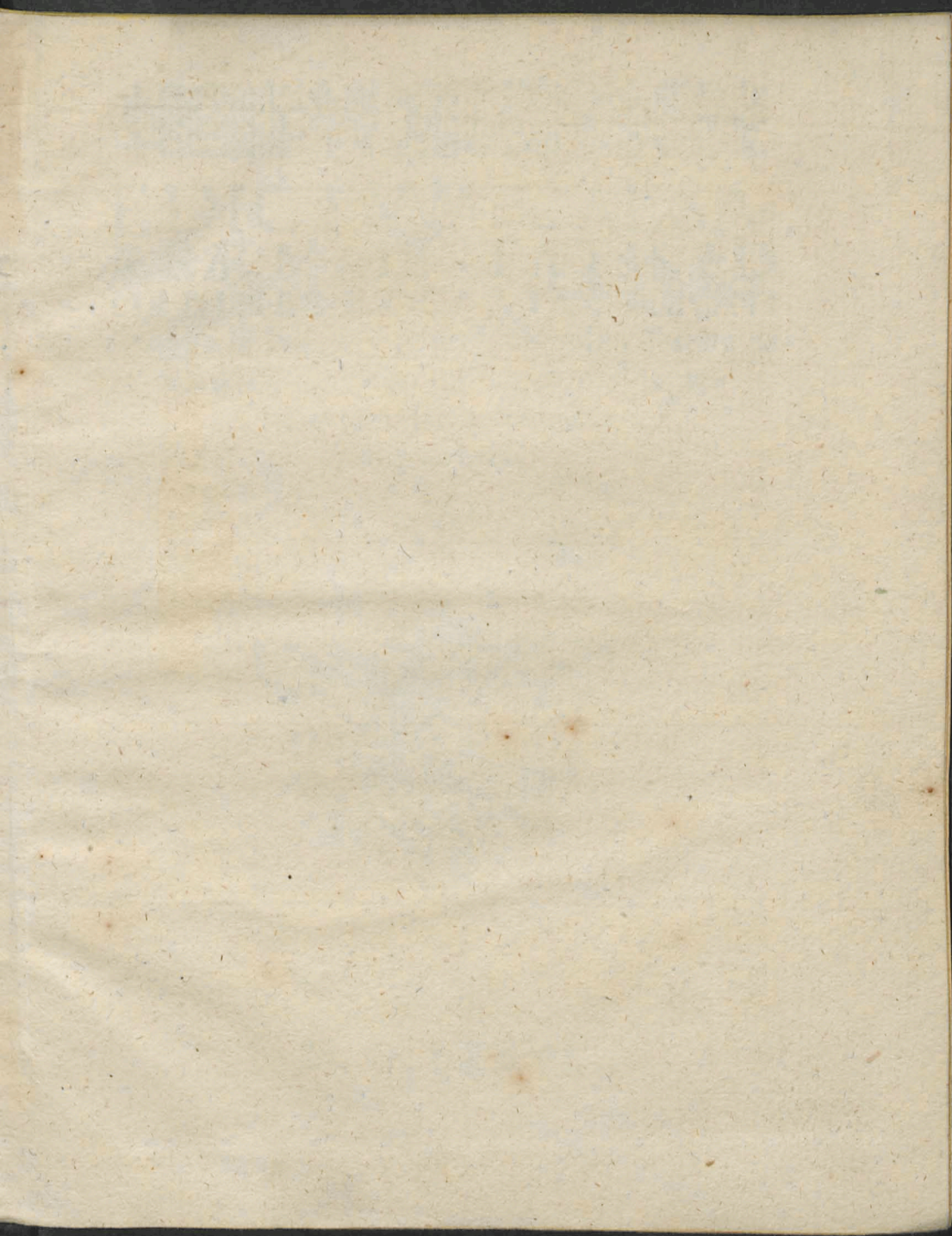
XVI

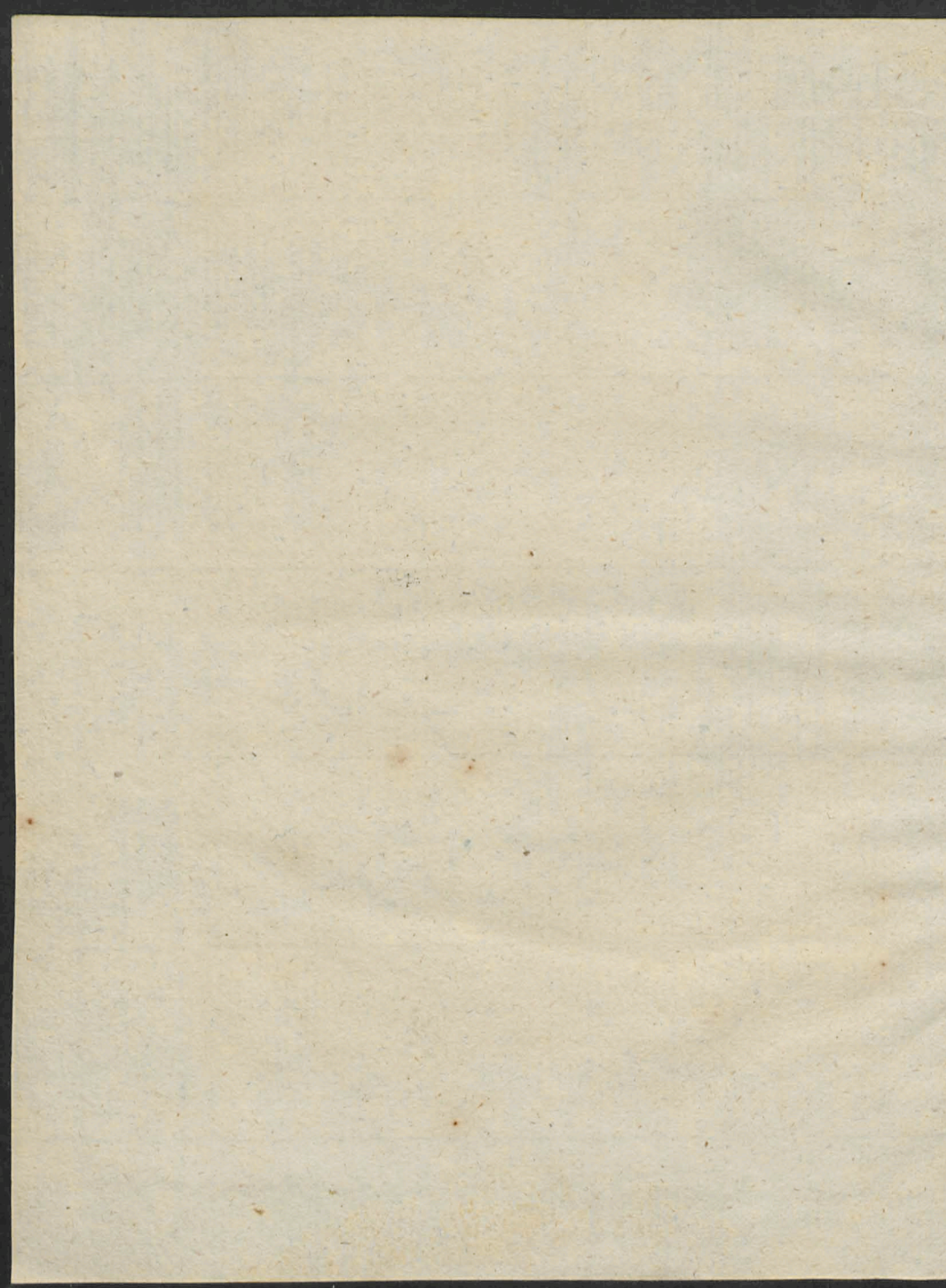
3414

Edictum
Caes. Maj. ad Ordines Regni
Poloniae
1576.

1848

VIII. H. 40¹⁰/₁.

EDICTVM CAESA-
REÆ MAIESTATIS AD
ORDINES ET STATUS REGNI

Poloniæ & Magni ducatus Lithuanizæ, de compos-
nenda & constituenda Repub. studijs par-
tium diuersarum commota
atq; turbata.

Anno,

M. D. LXXVI.

1115

MAXIMILIANVS

secundus, diuina fauente clementia
Electus Romanorum Imperator
semper Augustus, ac Electus Rex
Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniz,
Rusiz, Prusiz, Masouiz, Samo-
gitiz, Kiouiz, Volhinz, Podlachiz, Liouiz, &c.
Dominus &c. Reuerendissimis, Reuerendis, Illu-
stribus, Spectabilibus, Magnificis, Generosis,
Nobilibus, famatis, Archiepiscopis, Episcopis,
Palatinis, Castellanis, Officialibus, Capitaneis,
dignitarijs, equitibus, Ciuitatum Proconsulibus,
communitatibus, ac omnibus alijs Regni nostri Po-
loniz, & Magni Ducatus Lithuaniz, statibus, sin-
cerè ac fidelibus nobis dilectis, Salutem & gratiam
nostram Regiam ac omne bonum. Reuerendissimi,
Reuerendi, Illustres, Spectabiles, Magnifici, Gene-
rosi, Nobiles ac famati sincerè ac fideles dilecti.
Quum superioribus annis, Serenissimi quondam
Principis, Domini SIGISMVNDI AVGV-
STI, Regis Poloniæ &c. obitu, res Poloniæ ac
Magni Ducatus Lithuaniz, ad Interregnum de-
ductæ, ac postmodû Serenitatis suæ successore, Sere-
nissimo Principe, Domino HENRICO, nunc
Franciæ Rege Christianissimo, in suum istud hære-

ditarium

XVI. Qu. 3413

ditarium regnum reuerso, denuò eò redactæ essent,
vt eiusdem inclyti Poloniæ regni, ac Magni Ducatus
Lithuanix Ordines ac noui Regis Electionem
sibi legitimè transeundum censuerint: Nos tam pri-
mi, quàm secundi interregni tempore, haud vlla
ambitione, vel immoderata regnandi cupiditate,
à qua longissimè semper abfuimus, neq; priuati ali-
cuius commodi causa, sed ipsius potius Poloniæ &
Lithuanix, totiusq; Reipub. Christianæ bonum,
quietem & tranquillitatem iuuandi studio ad reg-
num istud animum adiecimus. Videbamus enim,
quantum vniuersæ Christianitatis interesset, non
solum amicitiam illam bonamq; vicinitatem, quæ
illis eousq; cum Regnis & Dominijs nostris inter-
cessit, totq; iam seculis coaluit, ac magno subdito-
rum commodo culta fuit, conseruari, sed vtraq; Reg-
na & Dominia, vt vicina, ita Christianæ fidei hosti-
bus æquè exposita, nouo etiam eorq; firmissimo vin-
culo sibi inuicem iungi. Hincq; factum est, vt vtroq;
quo de rege eligendo agebatur, tempore, Serenissi-
mum ERNESTVM, Archiducem Austriæ &c.
Filium nostrum charissimum, vt cuius Electione
Regno isti ac Reipu, Christianæ optimè consultum
fore nobis persuasum esset, Regni ac Magni Ducatus
Lithuanix ordinibus proponere voluerimus.

Et quamuis Dilectionem suam multis grauissimis de
caulis nostræ personæ præferendam censuerimus,
existimauimus tamen, quòd si res eo deueniret, vt
ordines & status nostrî potius, quàm filij rationem
haberent, nos nec tali casu reipublicæ deesse posse.
Cum igitur diuina prouidentia secutum sit, vt nos
superiore mense Decembri in Regem Poloniæ ac
Magnum Ducem Lithuanix ritè ac legitimè electi,
ac solenni more per eos, ad quos de lure & consuetu-
dine pertinet, nominati publiceque renunciati simus,
equidè nihil magis in votis habuimus, quàm vt huius-
modi Electione per eiusdem regni & Magni Duca-
tus Oratores nobis denuntiata, id, quod ad capes-
sanda delata nobis Regni gubernacula nostrarum
erat partium, quàmprimum perageremus. Verum
cum nonnullos Regni ordines, suis rationibus du-
ctos, ad contrariam nostræ electionem progressos es-
se intelligeremus, ab eo, quo primum ad negotij huius
tractationem nos accessisse ostendimus, publici boni
& tranquillitatis studio haud alienum duximus, vt
primò omnium eas rationes & vias iniremus, quibus
res ad concordiam reduci posset. Adeoque nihil in-
tentatum reliquimus, quod eò pertinere iudicauis-
mus. Nā nō modo Vayuodam Transsylvaniæ, pos-
sitis ei diligèter ab oculos difficultatib. illis, periculis
atque

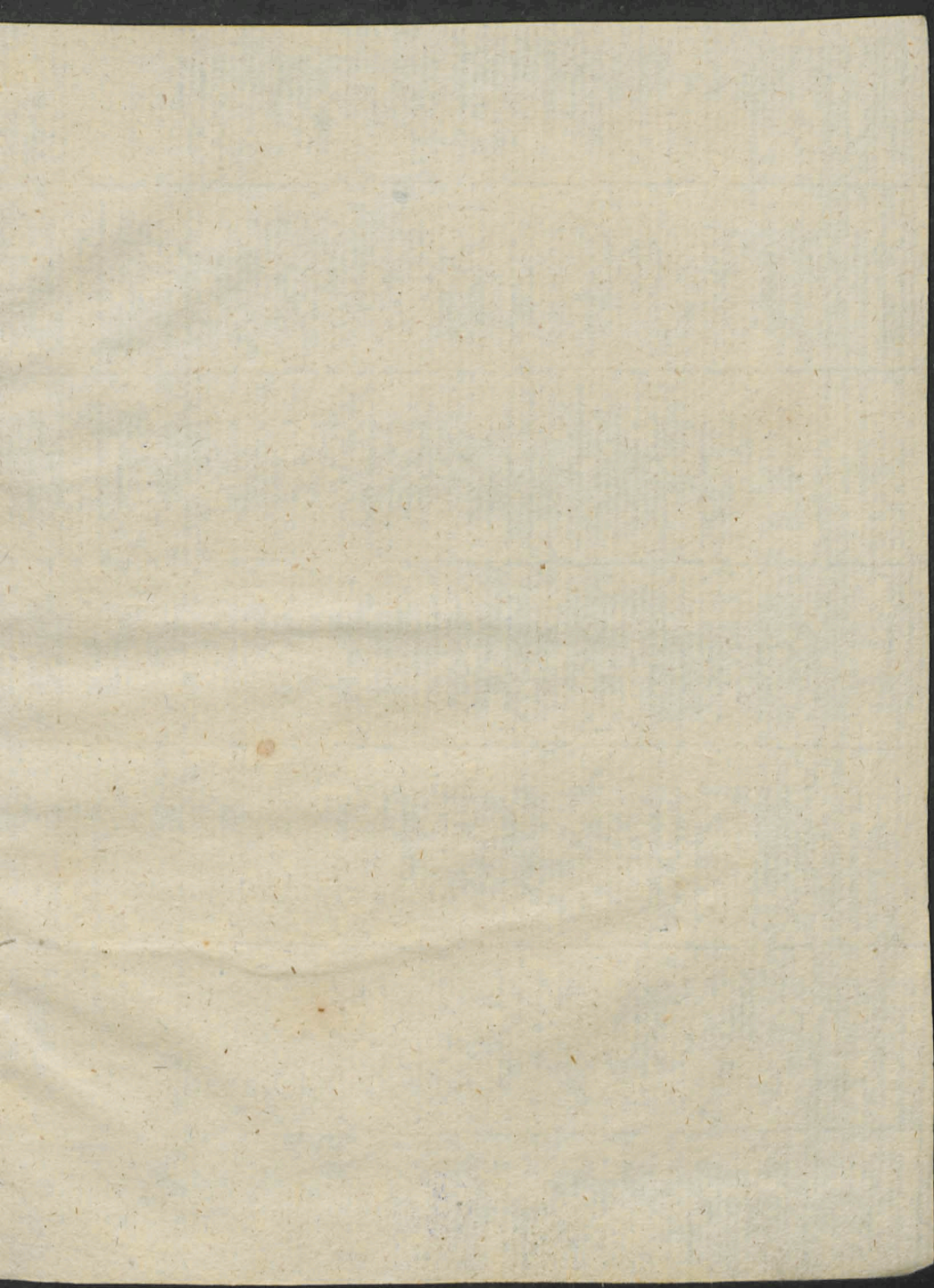
atque calamitatibus, quæ alioqui expectandæ forent, tam per literas, quàm specialem nuncium, à Regni minus legitimè sibi delatì acceptatione dehortatì sumus, nobis sic persuasum habentes, quòd cum in Varsoviensibus Comitìjs, vterq; eius Orator ordines & status cohortatì essent, vt nobis ac Domui nostræ Austriacæ primum locũ tribuerent, eorum memor nostris monitis minus difficulter locum daturus esset: Verumetiam ad inditum ab ijs, qui à nostra legitima Electione dissentiunt, Andreouien. Conuentum præcipuæ authoritatis Oratores destinauimus, qui mitigatis illorum animis ad saniora consilia amplectenda ipsos inducerent. Tãtum verò abfuit, vt alterutro in loco quicquam profecerimus, vt nostri etiam Oratores Andreouicæ non ante admisi auditicq; quàm ijs omnibus quorum causa illi ibidem conuenerant, constitutis, demum verò nullo alio, quàm tali cum responso, quòd Legatos ad nos missuri essent, recedere coacti fuerint, cum tamen nostri instituti esset, talia consilia proponere, quibus & publico Regni, ac totius Reipub. Christianæ hono & quieti haud dubiè optime consultum fuisset. Ex quibus etsi satis colligi potuerit, parum spei reliquum esse, rem eò deducendi, quòd nos semper spectauimus: Nihilominus tamen nec tunc nostrum

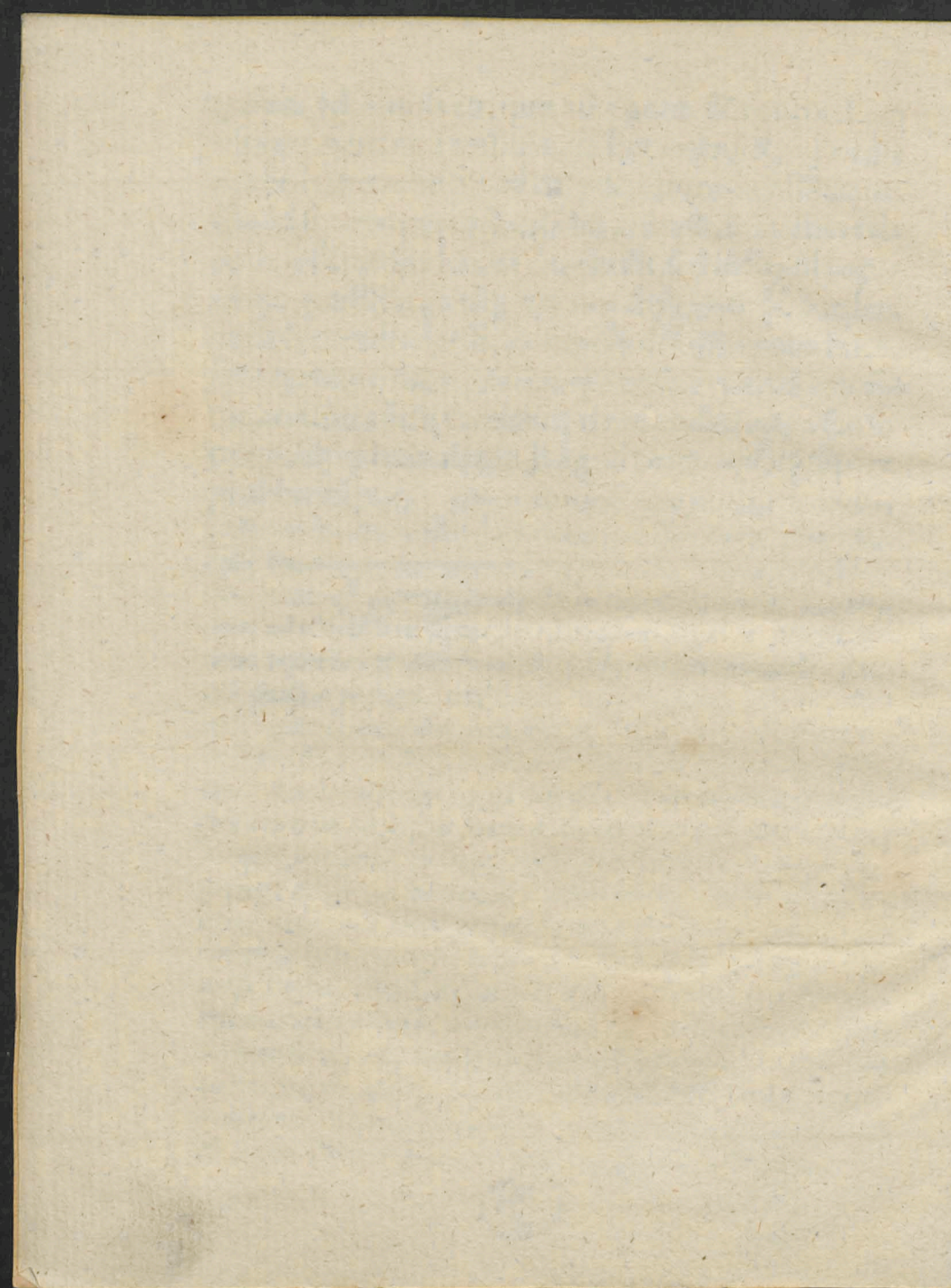
in Poloniam aduentum maturare, sed ne vlla diffen-
tibus eiusdem Reipub. Ciuibus in sua viscera
scruendi occasio à nobis præberetur, quin potius
concordiæ ineundæ tantò commodius vacare pos-
sent, pro nostra in Polonia regnum & rempub. pie-
tate, ac benigna integerrimaq; affectione, eundem
aduentum nostrum differre, quã festinatione aliqua
dissentientiũ animos magis exacerbare voluimus: ea
præsertim spe, fore, vt alio quopiam in loco idonea
aliqua, ac à dignitate nostra haud aliena concordie
ratio iniretur. Quoniam verò hætenus non is, quem
expectauimus, secutus est affectus, sed generalis ad
nonam diem mensis proximè venturi Varsouiam
indictus est Conuentus, Nos etsi ijs peragendis, quæ
ad nostri legitime quæsitæ iuris confirmationem
pertinerent, diutius deesse noluimus, adeoq; hesternæ
die, quod faustum, ac tam Poloniæ Regno, quàm
vniuersæ Reipub. Christianæ salutare sit, oblatum
nobis ab eiusdem Regni & Magni Ducatus Lith-
uanie ordinibus Iuramentum præstitimus, simulq;
priuilegijs ea omnia, quæ à nobis requirebantur,
confirmauimus, & approbauimus, ac demum Electi-
onis Decretum in nomine DEI altissimi suscepimus:
Tamen cum etiamnum nihil magis cupiamus, quàm
Regni istius Magni Ducatus dignitati & rationi-
bus

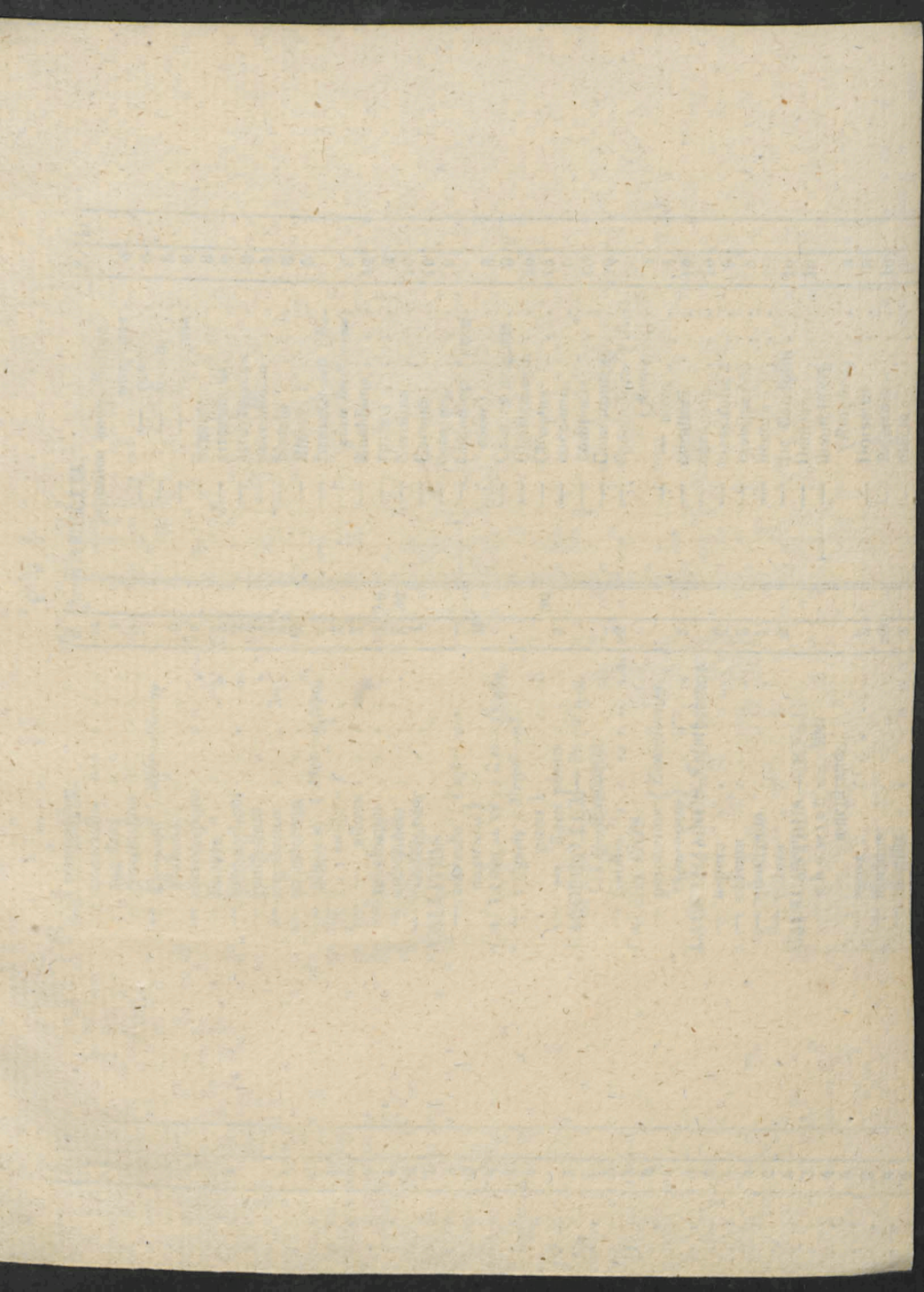
bus, simulq; vniuersæ Reipub. Christianæ quieti & tranquillitati consultum esse, idq; tantò maiori desiderio, quò magis nobis ob oculos versatur ruina & interitus, ex intestina Ciuium dissensione expectandus: cum illa, sicut omnibus rebus publicis semper fuit exitiosa, ita Poloniæ quoq; Regno alium euentum non videatur esse allatura, nec nunc aduentum nostrū accelerare, sed Regni ordinibus per nostros ad Varsouien. illum Conuentum, quem (si modo temporis breuitas patiatur) suum habere progressum imprimis cupimus, sin minus, continuandum, vel in aliud tempus prorogandum censemus, destinandos Oratores pacis & concordiæ consilia amplectēda proponere, ipsisq; permittere decreuimus, vt quibuscunq; medijs & rationibus ad sananda Reipub. vulnera & concordiam ineundā descendere possint. Salua tamē nostra dignitate. Ita scilicet, ne Batoreus, nobis longè inferior, nō sine grauissima contumeliæ nota, ac totius Reipub. Christianæ detrimēto & exitio, cuius auertēdi nobis præcipua cura est, nobis preferatur. Et quia serenissimæ infātis p̄sōa huic est anexa vt Serenissimus filius noster, Archidux ERNESTVS eidē infāti matrimōio, si ipsis ordinib. regni Polōiæ ac Magni Ducat9, Lithuaniæ visū fuerit, iungatur. Dabimus autē Oratorib. nostris talia mādata,

quibus ad omnia ea, quæ ad pacem & concordiam
vſpiam pertinere poſſunt, ita ſint inſtructi, vt ordi-
nes & ſtatus nihil planè deſyderaturos confiſdamus.
Quòd ſi verò pars aduerſa his iuſtis & honeſtis rati-
onibus & medijs locum dare nolit, ſed in ſua illa opi-
nionè perſiſtat, vtique nec nos dignitati & Iuribus
noſtris tuendis deeſſe, noſtroſque deſerere poterimus.
Imò quàmprimùm per eos, qui noſtras partes ſequun-
tur, certiores facti fuerimus, de aduerſariorum ſuo in
propoſito pertinatia, in Regnũ primo quoque tẽpore
properabimus. *Neg. omittemus, quin præſatis Oratoribus
noſtris inter cetera id negotij demus, vt quia Regni iſtius Ma-
gniꝝ Ducatus, ac omnium vtriuſque prouinciæ Ciuum & ſubdito-
rum quieti & ſecuritati proſpectum cupimus, quo ad præſidia,
contra hoſtium incurſiones, neceſſaria, cum Regni & Magni Du-
catus ordinibus & ſtatibus de ijs deliberent, quæ immineris peri-
culi qualitas poſtulare videbitur, tum etiam ea, quæ Oratores
noſtri, quos ſuperioribus menſibus in Moſchouiam ablegauimus,
in Regni iſtius & Magni Ducatus utilitatem egerint atque effece-
runt, ſtatibus referant. Quæ cum ad veſtrum omnium & ſingu-
lorũ notitiam his noſtris literis deducere volumus, tum verò vos
benignè hortamur & requirimus, vt futuris illis comitijs fre-
quenter adeſſe, ac negotio ea, quæ diximus, ratione ad concor-
diam reducendo omni maiori ſtudio incumbere velitis. In quo
vtri vobis ipſis, coniugibus, ac liberis veſtris, patria denique, ac vni-
uerſa Reipub. Chriſtiana optimè cõſulturi, ita nobis rem tõe gra-
tiſſimam facturi eſtis, Regia noſtra benignitate quauis occasione
recognoſcendã. Datum in Ciuitate noſtra Vienna, die Vigefima
quarta menſis Martij. ANNO DOMINI, Milieſimo, Quingen-
teſimo, Septuageſimo ſexto. Imperij noſtri decimo quarto,
& Regni Polonia primo. Maximilianus.*

1010

